

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ ZDUŃSKIEJ WOLI ZA ROK 2023

I. Sprawy organizacyjne

1. Władze Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

W minionym roku nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli. 14 kwietnia 2023 r. podczas Walnego Zebrania Członków został wybrany pięcioosobowy Zarząd w składzie:

1) prezes	–	dr Jarosław Stulczewski
2) sekretarz	–	Wiktor Sochacki
3) skarbnik	–	Elżbieta Nejman
4) członek	–	Adam Woźnicki
5) członek	–	Martyna Witczak

2. Zebrania Zarządu Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

W okresie sprawozdawczym Zarząd zebrał się łącznie 11 razy. Podczas jego posiedzeń omawiano sprawy bieżącej działalności organizacji, m.in. przyjęcie nowych członków, organizację imprez, wydarzeń i akcji, działalność wydawniczą, a także zgłaszane wnioski i propozycje przez poszczególnych członków Zarządu.

3. Zebrania członkowskie Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

W okresie sprawozdawczym odbyło się 1 zebranie ogólne członków TPZW. 14 kwietnia miało miejsce Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze Członków TPZW. Odbyło się ono w budynku Inkubatora Inicjatyw Społecznych przy ul. Łaskiej 38 w Zduńskiej Woli.

4. Liczebność Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

Na dzień 31 grudnia 2023 r. Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli liczyło 124 członków, w tym 123 członków zwyczajnych, godność członka honorowego posiadała 1 osoba. W okresie sprawozdawczym nastąpiły zmiany w liczbie członków. Wstąpiło 13 nowych członków. Skreślono z listy członków 8 osób (z przyczyn: śmierci – 0, dobrowolnej rezygnacji – 4, zalegania w opłaceniu składki – 4).

5. Siedziba Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

Biuro TPZW przy ul. Mickiewicza 4 dyżurowało i było czynne w każdy czwartek w godz. 17.30-18.30. Siedziba stowarzyszenia była otwarta w ciągu całego roku 48 razy, a liczba odwiedzających wyniosła 129 osoby.

6. Komisja Rewizyjna Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

Komisja Rewizyjna została wybrana podczas Walnego Zebrania Członków 14 kwietnia 2023 r. i ukonstytuowała się następująco: przewodniczący – Tomasz Kotala, członkowie – Magdalena Taczała i Mariusz Wasilewicz. Komisja, zgodnie ze swymi uprawnieniami statutowymi, dokonała kontroli działalności statutowej i finansowej Towarzystwa.

7. Sekcje Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli

Przy stowarzyszeniu istniały i działały 2 sekcje zainteresowań oraz 1 szkolne koło. Były to: Sekcja Miłośników Motoryzacji, Sekcja Badań Historycznych i Szkolne Koło przy Szkole Podstawowej im. Jana Twardowskiego w Janiszewicach.

II. Działalność organizacyjna TPZW

Organizacja w roku 2023 prowadziła działalność na terenie miasta Zduńska Wola, gminy Zduńska Wola oraz powiatu zduńskowolskiego. Realizowano cele zapisane w statucie, a także prowadzone były wszystkie podstawowe obszary aktywności stowarzyszenia. W roku sprawozdawczym organizacja była organizatorem lub współorganizatorem kilku przedsięwzięć.

22 stycznia zorganizowano w Zduńska Wola uroczystości upamiętniające 160. rocznicę wybuchu powstania styczniowego, w które szczególnie zaangażowali się członkowie Towarzystwa. Uroczystości rozpoczęły się pod tablicą pamiątkową poświęconą uczestnikowi powstania styczniowego ks. pastrowi Edwardowi Boernerowi, na budynku Domu Pomocy Społecznej. Przedstawiciele lokalnych samorządów oraz organizacji złożyli kwiaty pod tablicą. Następnie na cmentarzu przy ul. Łaskiej zapalono znicze na mogiłach powstańców, po czym w kościele ewangelicko-augsburskim odbyło się nabożeństwo ekumeniczne pod przewodnictwem ks. Jana Cieślara, biskupa Diecezji Warszawskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP. Na koniec w Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola otwarta została okolicznościowa wystawa. Organizatorem wydarzenia był samorząd powiatu zduńskowolskiego oraz Komitet Organizacyjny 160. Rocznicy Powstania Styczniowego, którego inicjatorem powstania i członkiem zostało Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli.

Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli wspólnie z Wieluńskim Towarzystwem Naukowym zorganizowało konferencję popularnonaukową np. „Powstanie styczniowe w powiatach sieradzkim i wieluńskim – świadectwa walk i działań”. Wydarzenie odbyło

się 11 lutego 2023 r. w Miejskim Domu Kultury w Zduńskiej Woli w ramach 160. rocznicy powstania styczniowego. Wśród zaproszonych na konferencję gości byli, m.in. Konrad Pokora – prezydent Zduńskiej Woli, Wojciech Rychlik – wicestarosta zduńskowolski, Damian Kunert – dyrektor Departamentu Sportu i Edukacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, Maria Feliks – dyrektor Muzeum w Praszce, dr Damian Kasprzyk – prezes Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Paweł Perdek – dyrektor Miejskiego Domu Kultury w Zduńskiej Woli, Remigiusz Neumann – pastor Zboru Kościoła Chrześcijan Baptystów w Zduńskiej Woli i dyrektor Wydawnictwa Słowo Prawdy. Obecni byli również regionaliści i odtwórcy historyczni z Czarstara, Łasku, Sieradza, Szadku, Wielunia, Wieruszowa i Zadziemia.

O walkach powstańczych na terenie dzisiejszych powiatów: sieradzkiego, wieluńskiego, wieruszowskiego i zduńskowolskiego, oraz o bohaterach tych wydarzeń, w swoich wystąpieniach, mówili historycy, regionaliści, muzealnicy i duchowni z Częstochowy, Łodzi, Sieradza, Sochaczewa, Wielunia i Zduńskiej Woli. Byli to: prof. dr hab. Krzysztof Tomasz Witczak, dr Michał Górny, ks. Mariusz Budkiewicz, ks. dr Kamil Kęsik, dr Jarosław Stulczewski, Anna Piestrzeniewicz, Tomasz Gibki i Tomasz Polkowski. Nie zabrakło także dyskusji między uczestnikami konferencji. Podczas konferencji wręczono legitymacje 4 nowym członkom Towarzystwa. Partnerem wydarzenia było Województwo Łódzkie.

TPZW podobnie jak w latach poprzednich było współorganizatorem na terenie miasta obchodów Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. 26 lutego miała miejsce msza w intencji żołnierzy konspiracji antykomunistycznej, 1 marca odbyło się złożenie kwiatów pod pomnikiem Żołnierzy Wyklętych Zrzeszenia WiN, a 5 marca odbył się bieg pamięci w okolicach zbiornika Kępina.

15 maja, w Miejskim Domu Kultury w Zduńskiej Woli, odbył się otwarty odczyt dra Damiana Kasprzyka z Uniwersytetu Łódzkiego. Tematem wystąpienia były „Miecze grunwaldzkie – siła symbolu”, a jego organizatorami byli: MDK w Zduńskiej Woli, Uniwersytet Trzeciego Wieku w Zduńskiej Woli i TPZW. Dr Kasprzyk w swoim ponad godzinny wystąpieniu skupił się na symbolice mieczy grunwaldzkich. Mimo że w połowie XIX w. zaginęły, to faktycznie do dziś istnieją w przestrzeni publicznej pod różnymi postaciami, a ich symbol (znak) jest wykorzystywany w przeróżny sposób, m.in. na pomnikach, tablicach czy polskiej walucie.

Towarzystwo 3 czerwca było organizatorem widowiska historycznego przybliżającego udział zduńskowolan w powstaniu styczniowym. Wydarzenie odbyło się na terenie Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Zduńskiej Woli i zostało zadedykowane pamięci ks. Edwarda Boenera, zaangażowanego w zryw powstańczy duchownego ewangelickiego, za co był przez władze zaborcze prześladowany. W ogrodzie parafialnym przygotowano dioramę historyczną prezentującą obozowisko powstańcze. Odwiedzający mogli tego dnia zwiedzić również kościół ewangelicki. Najważniejszą częścią wydarzenia była inscenizacja potyczki oddziału powstańczego z wojskami rosyjskimi. W widowisku przybliżającym ten okres wzięli udział odtwórcy z grup rekonstrukcyjnych, m.in. Stowarzyszenia Historycznego Gloria Victis, Partii Powstańczej Józefa Oxińskiego, Stowarzyszenia

Złoty Krzyż oraz z Łodzi, Zgierza Ozorkowa. Pomoc i wsparcie przy przygotowywaniu wydarzenia okazali: Parafia Ewangelicko-Augsburska w Zduńskiej Woli, Powiat Zduńskowolski, Miasto Zduńska Wola, Miejski Dom Kultury w Zduńskiej Woli, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Zduńskiej Woli i Miejskie Sieci Ciepłe w Zduńskiej Woli. Partnerem wydarzenia było Województwo Łódzkie.

8 września, miała miejsce prezentacja *Monografii Gminy Zduńska Wola. Od rozbiorów do współczesności* w eklektycznym pałacu z przełomu XIX i XX w. w Wojsławicach. Wójt Gmina Zduńska Wola Henryk Staniucha w swoim przemówieniu podkreślił iż opracowanie monograficzne zostało przygotowane w związku z 50-leciem istnienia gminy Zduńska Wola, a także podziękował wszystkim który od lat angażują się żywo w inicjatywy lokalne, zarówno samorządowe jak i społeczne. Prezentacji okolicznościowego wydawnictwa dokonali jego redaktorzy, dr Jarosław Stulczewski i dr Zdzisław Włodarczyk. Promocji książki wydanej przez Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli przy wydatnej współpracy z Urzędem Gmina Zduńska Wola towarzyszył koncert filmowo-musicalowy Joanny Aleksandrowicz „Od nocy do nocy”. Prace nad monografią trwały ponad 2 lata. Została ona wydana w nakładzie 1500 egzemplarzy, a nad jej realizacją pracował dziewięcioosobowy zespół w składzie: dr hab. Marek Adamczewski, dr Konrad Banaś, ks. mgr Mariusz Budkiewicz, prof. dr hab. Jarosław Kita, dr inż. Michał Michalski, mgr inż. Elżbieta Nejman, dr Jarosław Stulczewski, dr Zdzisław Włodarczyk, dr hab. Krzysztof P. Woźniak. Tom recenzował prof. dr hab. Krzysztof Stykowski.

Na osiedlu Karsznice 27 października zorganizowano uroczystości 90-lecia Publicznego Przedszkola nr 7 „Pod Zielonym Semaforem”. Jubileuszowe spotkanie poprzedziła uroczystość odsłonięcia tablicy dedykowanej pamięci małżeństwa Emilii i Mariana Miłkowskich oraz ich syna Kazimierza, którzy w czasie okupacji niemieckiej mocno byli zaangażowani w działalność lokalnych struktur AK, za co ponieśli straszliwe konsekwencje. Kazimierz ps. „Kuna” i jego ojciec Marian ps. „Topór” trafili na śledztwo do Łodzi, skąd zostali wysłani do obozu koncentracyjnego. Marian został zamordowany 25 kwietnia 1945 r. w KL Mauthausen, zaledwie na 10 dni przed wyzwoleniem obozu przez armię amerykańską. Kazimierz cudem przeżył piekło obozów KL Auschwitz, Gusen i Mauthausen z poważnie nadwyreżowanym zdrowiem. Zmarł po wojnie w wieku zaledwie 56 lat. Emila formalnie do podziemia nie należała, mimo to podczas próby jej aresztowania przez Niemców, 6 lutego 1943 r., rzuciła się z drugiego piętra bloku, na którym odsłonięto tablicę, chcąc zapewne chronić swoich najbliższych. Zmarła jeszcze tego samego dnia na skutek obrażeń w sieradzkim szpitalu ze słowami przekleństwa dla całego narodu niemieckiego. Należy podkreślić, że ze wszystkich konspiratorów na węźle karsznickim, rodzina Miłkowskich za podziemną działalność antyniemiecką poniosła największą cenę.

Tablicę pamiątkową na bloku przy ul. Kałużewskiego 4 odsłoniła Ewa Miłkowska i Anna Olszewska (synowa i wnuczka Kazimierza Miłkowskiego) oraz Wiktoria Trębacz i Bartłomiej Klin (podopieczni przedszkola karsznickiego), a jej poświęcenia dokonał ks. Andrzej Kroczyk, proboszcz parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Zduńskiej Woli – Karsznicach. Uczestnicy uroczystości złożyli kwiaty oraz zapalili znicze, a wartę honorową wystawił Posterunek Straży Ochrony Kolei w Zduńskiej Woli.

Zaproszeni goście następnie przenieśli się do siedziby Publicznego Przedszkola nr 7 „Pod Zielonym Semaforem”. Placówka powstała w październiku 1933 r. i jest to jedno z najstarszych przedszkoli w Zduńskiej Woli. Podczas jubileuszowego spotkania zatytułowanego „Przedszkolnych wspomnień czar”, podopieczni zaprezentowali swoje umiejętności. Nie zabrakło gratulacji i podziękowań dla pracujących w placówce na co dzień nauczycieli. Organizatorami uroczystości byli: Publiczne Przedszkole nr 7 „Pod Zielonym Semaforem” w Zduńskiej Woli, Społeczny Komitet Obchodów Jubileuszu 90-lecia Osiedla Karsznice i Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli (fundator tablicy na bloku).

Towarzystwo we współpracy z Telewizją Zw Media pod koniec października zrealizowało kolejny reportaż z cyklu „Tajemnice zduńskowolskiej nekropolii”. Odcinek 4 poświęcono spoczywającym na starym cmentarzu burmistrzom Zduńskiej Woli. Ich sylwetki przybliżył dr Jarosław Stulczewski. Cały odcinek można obejrzeć na serwisie internetowym YouTube.

Od 1 do 2 listopada trwała XI kwesta na rzecz renowacji nagrobków na starym cmentarzu przy ul. Łaskiej w Zduńskiej Woli. Jej rezultat to rekordowa kwota 19.924,62 zł. Przy wejściach na cmentarz kwestowali, m.in. przedstawiciele władz samorządowych, radni, nauczyciele, działacze społeczni, młodzież szkolna, członkowie Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli (20 osób) i Szkolnego Koła TPZW przy Szkole Podstawowej im. Jana Twardowskiego w Janiszewicach (14 dzieci i 3 opiekunki). Łącznie 78 osób. Mimo starań nie udało się odrestaurować za datki zebrane z poprzednich kwest pomnika Jana i Konstancji Sobańskich na części katolickiej zduńskowolskiej nekropolii. Pomnik znajduje się w wojewódzkiej ewidencji zabytków ruchomych i podjęte prace wymagały uzgodnień z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Łodzi (procedura prawno-administracyjna jest w toku).

5 listopada w kościele pw. WNMP przy ul. Kościelnej w Zduńskiej Woli o godz. 18 została odprawiona msza w intencji wszystkich zmarłych członków Towarzystwa. Przewodniczył jej ks. Roman Jaguś, członek i kapelana TPZW.

Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli było organizatorem 10 listopada wieczornicy niepodległościowej poświęconej życiu i działalności płk. Ignacego Boernera – ministra poczt i telegrafów w kilku rządach II RP. Wydarzenie zostało zorganizowane w Miejski Domu Kultury w Zduńskiej Woli. Udział w nim wzięli, m.in. Krzysztof Boerner – wnuk ministra, Wojciech Rychlik – wicestarosta zduńskowolski, Katarzyna Chwiałkowska – dyrektor Biura Edukacji Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Zduńska Wola, Paweł Perdek – dyrektor Miejski Domu Kultury w Zduńskiej Woli, Jacek Kopczyński – właściciel Muzeum Historycznych Pojazdów Militarnych i Techniki Motoryzacyjnej w Boczach k. Szadku, Dawid Mazurkiewicz – radny powiatowy.

Wieczornicę rozpoczęto od wręczenia legitymacji dwóm nowym członkom Towarzystwa. Kulisy życia i kariery zduńskowolanina Ignacego Boernera (1875-1933), bliskiego współpracownika marsz. Józefa Piłsudskiego, przybliżył prezes Towarzystwa dr Jarosław Stulczewski. W trakcie spotkania zaprezentowany został reprint druku manuskryptowego niewielkich rozmiarów, wydanego na pogrzeb ministra Boernera 15 kwietnia 1933 r. Jest to zapis audycji żałobnej nadanej przez rozgłośnie radiowe

w Polsce w dniu uroczystości pogrzebowych. Chętni otrzymali publikacje za darmo. Reprint wydało Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli z okazji 90. rocznicy śmierci Ignacego Boernera, dzięki wsparciu finansowemu samorządu powiatu zduńskowolskiego. Po odczycie była okazja do porozmawiania przy cięście i herbacie. Słodki poczęstunek przygotowało Koło Gospodyń Wiejskich ze wsi Czechy na czele z przewodniczącą Urszulą Sakiewą.

Zarząd Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli 9 grudnia był gospodarzem spotkania przedświątecznego pn. „Świątecznie i Kulturalnie”. Wydarzenie zostało skierowane do organizacji i instytucji, z którymi stowarzyszenie współpracowało w mijającym roku. Spotkanie rozpoczęło się od krótkiej prelekcji wygłoszonej przez Edytę Wróblewską, przewodniczącą Koła Gospodyń Wiejskich z Przywórk i członkinię Stowarzyszenia Historycznego „Gloria Victis” z Wieruszowa. Była ona poświęcona tradycjom wigilijnym i bożonarodzeniowym. Następnie obecni na sali duchowni trzech wyznań: ks. dr Dariusz Kaliński – proboszcz Parafii Rzymskokatolickiej pw. WNMP w Zduńskiej Woli, dk. Paweł Gumpert Obst – opiekun Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Zduńskiej Woli i Remigiusz Neumann – pastor Zboru Kościoła Chrześcijan Baptystów w Zduńskiej Woli, odmówili krótką modlitwę i przekazali słowa pozdrowienia do uczestników spotkania. Prezes Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli dr Jarosław Stulczewski podziękował wszystkim za dotychczasową współpracę na niwie kulturalnej i społecznej, szczególnie na rzecz Zduńskiej Woli i regionu łódzkiego. Głos zabrali również zaproszeni goście. Partnerem wydarzenia było Województwo Łódzkie.

11 grudnia Towarzystwo było współorganizatorem odczytu pt. „Działalność hodowlana i manipulacje genami to ewolucja czy antyewolucja”, który wygłosił prof. dr hab. Jan Kaczmarek, emerytowany wykładowca Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu pochodzącego ze Zduńskiej Woli. Spotkanie odbyło się w Miejskim Domu Kultury w Zduńskiej Woli, który razem z miejscowym Uniwersytetem Trzeciego Wieku był jego organizatorem.

Ważnym wydarzeniem w roku sprawozdawczym była prezentacja I. tomu „Rocznika Zduńskowolskiego”. Spotkanie promocyjne odbyło 21 grudnia w Miejskim Domu Kultury w Zduńskiej Woli. Wydawcą pierwszego czasopisma o charakterze naukowym w mieście zostało Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli. Premierę publikacji połączono z rozstrzygnięciem pierwszej edycji Konkursu im. Jerzego Kozłowskiego na najlepszą pracę dyplomową na temat Zduńskiej Woli.

„Rocznik Zduńskowolski” powstał pod redakcją dra Jarosława Stulczewskiego, a w skład czteroosobowej redakcji dodatkowo weszli: Elżbieta Nejman, Remigiusz Neumann i Martyna Witczak. Czasopismo zostało wpisane do rejestru prasowego pod poz. 157 na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 3 listopada 2023 r. Poświęcone zostało Zduńskiej Woli, choć znajdziemy w nim także zagadnienia traktujące o najbliższym regionie. Zostało podzielone na następujące działy: artykuły, artykuły przeglądowe i notatki, zduńskowolskie biografie, recenzje i omówienia, sprawozdania. Pierwszy tom został zdominowany tematyką powstania styczniowego. Miało to związek z przypadającą w 2023 r. 160. rocznicą wybuchu tego zrywu niepodległościowego.

Będzie wydawnictwem ciągłym, posiadającym własny ISSN, ukazującym się raz w roku (w grudniu).

Podczas promocji została podsumowana i rozstrzygnięta pierwsza edycja Konkursu im. Jerzego Kozłowskiego na najlepszą pracę dyplomową na temat Zduńskiej Woli. Za najlepszą została uznana praca magisterska „Juden in Zduńska Wola - ihr Leben und ihre Vernichtung im Spiegel von Interviews, Dokumenten und Erinnerungen. Żydzi w Zduńskiej Woli - ich życie i zagłada w wywiadach, dokumentach i wspomnieniach” autorstwa Anny Makowskiej, napisana w języku niemieckim na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Z kolei wyróżnienie trafiło do Edyty Krawczyk za pracę licencjacką przygotowaną na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego pn. „Murale w przestrzeni miejskiej na przykładzie miasta Zduńska Wola”.

W roku sprawozdawczym był prowadzony na bieżąco i aktywnie fanpage Towarzystwa na popularnym serwisie społecznościowym Facebook (już ponad 1400 osób lubi profilu organizacji, a ponad 1600 ma obserwujących). Od 10 lat istnieje także strona internetowa organizacji (www.tpzw.pl), która jest na bieżąco aktualizowana, jednak wymaga już zmiany wizualnej. Nieustannie prowadzone były badania nad historią regionalną oraz pogadanki i prelekcje dla młodzieży o regionie (w szczególności o Zduńskiej Woli).

Towarzystwo, jego Zarząd i poszczególni członkowie w ciągu całego roku 2023 uczestniczyli w szeregu mniejszych i doraźnych akcjach na terenie miasta i powiatu zduńskowolskiego. Delegacje TPZW były obecne na wszystkich państwowych i kościelnych świętach oraz imprezach kulturalnych, oświatowych, rocznicowych i rekreacyjnych, organizowanych przez władze samorządowe, instytucje i organizacje społeczne. Na zaproszenie okolicznych towarzystw regionalnych uczestniczyły również w innych wydarzeniach.

1. Działalność Sekcji przy Towarzystwie Przyjaciół Zduńskiej Woli

1.1. Sekcja Miłośników Motoryzacji

Sekcji Miłośników Motoryzacji przewodniczy Wiktor Sochacki. Skupiała ona 15 członków. W roku sprawozdawczym Sekcja odbyła 1 posiedzenie oraz była organizatorem dużej imprezy motoryzacyjnej pn. II Zlot Miłośników Motoryzacji MOTOEZD. 60 samochodów różnych marek, zabytkowych, sportowych i tuningowanych, przyciągnęło 17 czerwca, wielu miłośników czterech kółek, na drugą edycję zlotu, zorganizowanego w ramach Dni Zduńskiej Woli. Uczestnicy wydarzenia, które ściągnęło fanów motoryzacji m.in. z Łodzi, Sieradza, Zapolic, Wojśławic i Zduńskiej Woli, rywalizowali w konkursie na najładniejsze pojazdy zlotu na parkingu kompleksu basenów przy ul. Kobusiewicza. Dodatkową atrakcją dla miłośników motoryzacji była wystawa miniaturowych modeli i makiet samochodów. Komisja konkursowa w składzie: Marcin Jabłoński, Jan Kaczmarek i Tomasz Kazeł oceniali samochody, których właściciele wyrazili chęć swojej prezentacji. Były to pojazdy marek m.in. Volkswagen Karmann Ghia, Volkswagen Garbus, Mercedes-Benz, BMW, Fiat 125p, Fiat 126p, Trabant, Polonez Caro,

Porsche Carrera, Toyota Celica, a nawet traktor Zetor. 12 wybranych – zdaniem uczestników zlotu oraz komisji konkursowej – najładniejszych pojazdów można podziwiać w pamiątkowym kalendarzu na rok 2024 wydanym pod koniec roku sprawozdawczego.

Dodatkową atrakcją była wydzielona na parkingu strefa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, gdzie Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego z Łodzi zaprezentował symulator dachowania pojazdu i tzw. alkogogle. Dla fanów szybkiej jazdy był wirtualny symulator jazdy F1. Nie zabrakło również Ochotniczej Straży Pożarnej ze Zduńskiej Woli z pokazem pierwszej pomocy przedmedycznej. Fundatorami nagród i gadżetów dla uczestników II Zlotu MOTOEZD byli: Best Drive Alureg, PHU Autoales, Zduńska Woda, Sec-Cars, Promark, tomaszgrała.pl (fotografia) i Urząd Miasta Zduńska Wola. Przedsięwzięcie wsparli: OSP w Zduńskiej Woli, WORD w Łodzi, firma księżyc.pl, MDK w Zduńskiej Woli, Komenda Powiatowa PSP w Zduńskiej Woli.

1.2. Sekcja Badań Historycznych

Sekcji Badań Historycznych przewodniczył Mariusz Wasilewicz przy pomocy sekretarza Adama Niezgodzkiego. W okresie sprawozdawczym, do Sekcji dołączyły 3 osoby. Na dzień 31 grudnia 2023 r., Sekcja liczyła 19 członków. Odbyła 4 protokołowane zebrania, w celu ustalenia zakresu prowadzonych działań i spraw organizacyjnych.

Sekcja Badań Historycznych Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli, kontynuowała prowadzenie poszukiwań depozytów z okresu II wojny światowej na terenie kompleksu leśnego Nadleśnictwa Poddębice w gminie Szadek, w powiecie zduńskowolskim, zgodnie z pozwoleniem Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (WKZ) z 24 stycznia 2022 r., na prowadzenie poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych w tym zabytków archeologicznych. Poszukiwania odbywały się średnio raz na tydzień pod kierownictwem Krzysztofa Zajęca, we współpracy z WKZ, Nadleśnictwem Poddębice i z Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola. Były prowadzone do 30 września 2023 r., tj. ostatniego dnia ważności ww. pozwolenia.

W ramach kontynuowanych w okresie sprawozdawczym poszukiwań, na wyróżnienie zasługuje odnalezienie:

1. siekierki tulejowej z epoki brązu, wstępnie zidentyfikowanej jako przypuszczalnie związanej z kulturą łużycką;
2. 5 bransolet z brązu, wstępnie datowanych na III-V okres epoki brązu, przy czym bransolety z nacięciami prawdopodobnie pochodzą z grupy górnośląsko-małopolskiej kultury łużyckiej;
3. pieczęci szlacheckiej herbu Ślepowron z inicjałami;
4. tablicy żeliwnej pochodzącej z okresu carskiego w języku rosyjskim, z napisem: „Działka Kromolin. Teren leśny własność adiutanta pułkownika” (związana z pułkownikiem Iwanem von Leszernem).

Po zakończonych poszukiwaniach przygotowano szczegółowy inwentarz wszystkich przedmiotów odnalezionych podczas prowadzonych poszukiwań za cały okres ważności pozwolenia, z krótkim opisem każdego przedmiotu i wskazaniem współrzędnych geo-

graficznych ich odnalezienia. Wszystkie znaleziska, w tym zabytki zostały zabezpieczone zgodnie z zasadami ujętymi w pozwoleniu i przekazane zgodnie z wytycznymi WKZ do Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, gdzie podlegać będą weryfikacji i przygotowana zostanie stosowna dokumentacja przyjęcia znalezisk przez placówkę muzealną.

Na wniosek Sekcji z 13 lipca 2023 r., uzyskano pozwolenie WKZ na prowadzenie poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych w tym zabytków archeologicznych (decyzja z 23 sierpnia 2023 r.), na terenie kompleksu leśnego Nadleśnictwa Złoczew, w powiecie sieradzkim, pod kierownictwem Sebastiana Gabrysiaka (pozwolenie ważne do 31 grudnia 2025 r.). Celem prowadzonych poszukiwań jest odnalezienie pozostałości umocnień polskich pozycji obronnych z września 1939 r. oraz lokalizacja niemieckiego poligonu z lat 40. XX w.

Członkowie Sekcji w okresie sprawozdawczym podejmowali również inne działania na polu kulturalno-historycznym, m.in. uczestniczyli w poszukiwaniach na zaproszenie Klubu Poszukiwawczo-Eksploracyjnego „Eksplorér”, brali udział w IX Sieradzkim Pikniku Poszukiwaczy, Wojewódzkiej Inscenizacji Bitwy nad Wartą z września 1939 r. w Beleniu w gminie Zapolice; festynie na terenie szkoły podstawowej w Wojsławicach zorganizowanym z okazji 50-lecia Gminy Zduńska Wola i XI kweście na rzecz renowacji nagrobków na starym cmentarzu w Zduńskiej Woli.

2. Szkolne Koło przy Towarzystwie Przyjaciół Zduńskiej Woli

Szkolne Koło TPZW istnieje przy Szkole Podstawowej im. ks. Jana Twardowskiego w Janiszewicach (gm. Zduńska Wola). W roku sprawozdawczym liczyło 28 dzieci z klas III i VI pod opieką nauczycielek: Anny Stobieckiej (przewodnicząca), Renaty Walochoy i Iwony Kołodziejczyk. Uczniowie wraz z opiekunami aktywnie brali udział w Wojewódzkiej Inscenizacji Bitwy nad Wartą z września 1939 r. (wcielając się w ludność cywilną) oraz w XI kweście na rzecz renowacji nagrobków na starym cmentarzu w Zduńskiej Woli.

III. Działalność wydawnicza

W roku sprawozdawczym Towarzystwo było wydawcą następujących publikacji:

- Juliusz Madaliński, *Magistrala z perłą w tle. Karsznice na łamach prasy w latach 1930-1939*, TPZW, Zduńska Wola 2023, 96 s.
- *Monografia Gminy Zduńska Wola. Od rozbiorów do współczesności*, pod red. Jarosława Stulczewskiego, Zdzisława Włodarczyka, TPZW, Zduńska Wola 2023, 772 s.
- *Audycja żałobna na pogrzeb ministra Ignacego Boernera, nadana w Warszawie dn. 15 kwietnia 1933 o godz. 12.10 transmitowana przez wszystkie polskie rozgłośnie radiowe* [reprint druku], TPZW, Zduńska Wola 2023, 16 s.

- *II Zlot Miłośników Motoryzacji MOTOEZD. Sekcja Miłośników Motoryzacji Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli* [kalendarz ścienny na rok 2024], TPZW.
- „Rocznik Zduńskowski” 2023, t. 1, TPZW, 208 s.

IV. Współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi

Zarząd TPZW współpracował w minionym roku z Miejskim Domem Kultury w Zduńskiej Woli, Urzędem Marszałkowskim Województwa Łódzkiego, Urzędem Gminy Zduńska Wola, Parafią Ewangelicko-Augsburską w Zduńskiej Woli, Stowarzyszeniem Złoty Krzyż, Nadleśnictwem Poddębice, Nadleśnictwem Złoczew, Wieluńskim Towarzystwem Naukowym, Stowarzyszeniem Historycznym „Gloria Victis” w Wieruszowie, Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Łodzi, Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, Kołem Gospodyń Wiejskich w Czechach, Publicznym Przedszkolem nr 7 w Zduńskiej Woli, Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Zduńskiej Woli i Biblioteką Pedagogiczną w Sieradzu Filia w Zduńskiej Woli.

Dobrze i owocnie układała się współpraca z mediami. Najczęściej gościliśmy na antenie lokalnej rozgłośni Nasze Radio, a to za sprawą dziennikarzy i członków Towarzystwa: Martyny Witczak i Wiktora Sochackiego. O naszej działalności informowało również Radio Łódź. Pod koniec roku 2022 członkowie Towarzystwa współpracowali z ekipą łódzkiego Oddziału Telewizji Polskiej przy realizacji reportażu pn. „Moje Miejsce” o Zduńskiej Woli. Premiera programu realizowanego przez red. Katarzyną Pawlinę miała miejsce 6 stycznia 2023 r. w TVP3 Łódź. O Towarzystwie pisał także „Dziennik Łódzki”, a lokalna Telewizja Kablowa Zw Media przygotowała kilka reportaży z akcjach stowarzyszenia.

V. Sprawy różne i inne

1. Prace wewnątrz stowarzyszeniowe

Kontynuowane było prowadzenie kroniki TPZW. Skarbnik prowadził sprawy finansowe i rozliczeniowe stowarzyszenia. Biuro Towarzystwa wykonywało czynności kancelaryjne pod kierunkiem prezesa. Przy stowarzyszeniu istnieje biblioteka (od 2021), której księgozbiór stale się powiększał. Woluminy pochodziły z darów (aktualnie trwa ich inwentaryzacja). Towarzystwo posiada archiwum zawierające dokumenty i fotografie prezentujące działalność TPZW, jak i inne materiały prezentujące przejawy życia społecznego Zduńskiej Woli i okolic.

2. Osiągnięcia członków

Uchwałą nr LIV/859/22 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 25 sierpnia 2022 r. w skład Rady Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola powołany został dr Jarosław Stulczewski (na okres kadencji 2022-2026). Ponadto Prezes Instytut Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki powołał prezesa Towarzystwa Przyjaciół Zduńskiej Woli w skład Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przy Oddziale Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi (kadencja trwa 5 lat, a udział w jego pracach ma charakter społeczny).

Członek Towarzystwa Oskar Lange uzyskał stopień naukowy doktora (PhD) z zakresu inżynierii biochemicznej w Imperial College London w Wielkiej Brytanii. 3 maja 2023 r. miało miejsce uroczyste wręczenie dyplomu. Zduńskowolanin swoją rozprawę przygotował na Departamencie Inżynierii Chemicznej Imperial College London (Publiczny Uniwersytet w Londynie). Uczelnia jest zaliczana do jednych z najlepszych na świecie.

